

Temeljne pravice - Belgija

Sodišča

Institucionalizirani varuhi človekovih pravic

Specializirani organi za človekove pravice

Drugo

Sodišča

Belgijska sodišča lahko obravnavajo vse vrste sporov, ki se nanašajo na izvajanje ali uživanje pravic, vključno s temeljnimi pravicami. Postopek lahko začnejo posamezniki ali organi.

Katero sodišče je pristojno, je odvisno od vrste in teže kršitve ali od statusa strank (poslovnež, novinar itd.).

Ustavno sodišče odloča, ali so zakoni, odloki in odredbe v skladu z naslednjimi členi ustave:

- naslovom II „Belgijski državljani in njihove pravice“ (členi 8 do 32);
- členoma 170 in 172 (zakonitost in pravičnost obdavčitve);
- členom 191 (varstvo tujcev).

Informacije o organizaciji sodišč in njihovi pristojnosti so navedene na straneh tega portala, kjer so obravnavani:

- [pravosodni sistemi v državah članicah – Belgija](#);
- [redna sodišča – Belgija](#);
- [specializirana sodišča – Belgija](#) (državni svet in ustavno sodišče).

Zadevne povezave

- Zvezna javna služba za pravosodje
- [Portal pravosodja](#) (naslovi in sodna praksa sodišč)
- Portal belgijske države

Institucionalizirani varuhi človekovih pravic

Institucionalizirani varuhi človekovih pravic so neodvisne nadzorne službe, ki so jih (zvezne ali regionalne) parlamentarne skupščine ustanovile za obravnavo pritožb, ki jih posamezniki vložijo zoper ukrepe upravnih organov ali njihovo delovanje. V tem splošnem okviru se jim lahko v obravnavo predložijo pritožbe, ki so neposredno ali posredno povezane s človekovimi pravicami. Varuhi človekovih pravic preučijo, ali upravni organ deluje v skladu z instrumenti za varstvo človekovih pravic in pravili dobre upravne prakse.

Varuhov človekovih pravic ne smemo zamenjevati z organi, ki se ukvarjajo z zasebnim postopkom mediacije v okviru civilnega postopka ali poravnavanjem v okviru kazenskega postopka.

Na varuhe človekovih pravic se lahko obrne vsakdo, ki se želi pritožiti zoper upravni organ. Njihovo posredovanje je brezplačno, imajo pa široka preiskovalna pooblastila.

Varuhi človekovih pravic skušajo pritožbe rešiti z upravnim organom in pristojnemu organu dati priporočila o tem, kako rešiti ugotovljene težave. Njihovo poročilo o dejavnostih se objavi.

Kateri varuh človekovih pravic je pristojen, je odvisno od zadevnega upravnega organa.

Za zvezne zadeve se je treba obrniti na [zveznega varuha človekovih pravic](#).

V zadevah, ki so v pristojnosti regij in skupnosti, se je mogoče obrniti na naslednje službe:

- [službo varuha človekovih pravic valonske regije](#);
- [službo varuha človekovih pravic francoske skupnosti](#);
- [flamsko službo varuha človekovih pravic](#);
- [varuha človekovih pravic za nemško govorečo skupnost](#).

Obstajajo tudi posebni varuhi otrokovih pravic:

- [generalni zastopnik otrokovih pravic za francosko skupnost](#);
- [flamska komisija za otrokove pravice](#).

Specializirani organi za človekove pravice

- **Organa za enakost**

Center za enake možnosti in boj proti rasizmu (Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme)

Med nalogami [centra za enake možnosti in boj proti rasizmu](#) sta spodbujanje enakih možnosti in boj proti vsem oblikam razlikovanja, izključevanja, omejevanja ali dajanja prednosti na podlagi narodnosti, tako imenovane rase, barve kože, porekla ali nacionalne ali etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti, zakonskega stanu, rojstva, premoženja, starosti, verskih ali filozofskih prepričanj, sedanjega ali prihodnjega zdravstvenega stanja, invalidnosti, političnih prepričanj, fizičnih ali genetskih značilnosti ali socialnega ozadja.

Na center se lahko obrne:

- vsakdo, ki ima vprašanja ali ki bi rad pridobil mnenje v zvezi z diskriminacijo, rasizmom, prebivališčem ali temeljnimi pravicami tujih državljanov;
- vsakdo, ki je bil žrtev ali priča diskriminacije ali rasizma.

Služba centra na prvi ravni zagotovi začetni odgovor in po potrebi zbere dodatne informacije za nadaljnjo obravnavo zadeve.

Če je potrebna analiza ali bolj poglobljena preučitev ali če se je za obravnavo zahtevka treba obrniti na tretje osebe, se spis posreduje strokovnjaku iz službe centra na drugi ravni.

Če analiza pokaže, da center ni pristojen, ta obvesti zadevno stranko in jo, če je mogoče, napoti na drugo službo ali posameznika, ki bo lahko obravnaval zahtevek (upravni organ, zasebni ali javni organ, specializiran za začetno ali nadaljnjo pomoč, policija ali odvetnik).

Na center se je mogoče obrniti neposredno. Na spletišču centra so navedeni tudi [naslovi številnih združenj ali institucij, ki imajo posebno znanje ali delujejo na lokalni ravni](#), s katerimi je center podpisal sporazum o sodelovanju in na katere se je prav tako mogoče obrniti glede vprašanj v zvezi z diskriminacijo.

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme

138 rue Royale

1000 Bruselj

Telefon: (+32) 80012800 – brezplačni telefon za informacije

(+32) 22123000

Zadevna povezava

[Center za enake možnosti in boj proti rasizmu](#)

Inštitut za enakost spolov (Institut pour l'égalité des femmes et des hommes)

Inštitut za enakost spolov je neodvisni javni organ za spodbujanje enakosti med ženskami in moškimi ter boj proti diskriminaciji na podlagi spola.

Inštitut lahko zagotovi pravno pomoč in začne pravni postopek v zadevah, ki vključujejo diskriminacijo med moškimi in ženskami ali diskriminacijo transseksualnih oseb.

Na inštitut se je mogoče obrniti prek [spletnega obrazca](#) ali naslednjega naslova:

Institut pour l'égalité des femmes et des hommes
1 Rue Ernest Blerot
1070 Bruselj
Telefon: (+32) 80012800 – brezplačni telefon za informacije
(+32) 22334265
Telefaks: (+32) 22334032
E-naslov: [✉ egalite.hommesfemmes@iefh.belgique.be](mailto:egalite.hommesfemmes@iefh.belgique.be)

Zadevna povezava

Inštitut za enakost spolov

- **Komisija za varstvo zasebnosti (Commission de la protection de la vie privée (CPVP))**

Komisija za varstvo zasebnosti je neodvisna komisija pod okriljem predstavnškega doma. Ustanovljena je bila po sprejetju zakona o „zasebnosti“ z dne 8. decembra 1992. Komisija torej ne spada v pristojnost ministra za pravosodje.

Komisija za varstvo zasebnosti je neodvisni nadzorni organ, ki skrbi za varstvo zasebnosti pri obdelavi osebnih podatkov.

Različne naloge komisije za varstvo zasebnosti so razdeljene na pet glavnih področij dejavnosti, in sicer: zagotavljanje pomoči, obveščanje, obravnavanje pritožb, izdajanje mnenj in priporočil ter nazadnje politiko upoštevanja predpisov.

– Zagotavljanje pomoči: to področje dejavnosti je tesno povezano z nalogami obveščanja. Komisija za varstvo zasebnosti se v okviru svoje naloge zagotavljanja pomoči obrne na vsakogar: organe, zasebni sektor, državljane, upravljavca podatkov (na glede na to, ali je to fizična ali pravna oseba).

Njene naloge na tem področju zajemajo: sporočanje informacij, ki jih zahteva katera koli oseba, naj bo to posameznik, na katerega se nanaša obdelava podatkov, ali upravljavec podatkov, izvajanje pravice do dostopa in popravka, obravnavo izjav, vodenje javnega registra, zagotavljanje informacij v okviru obravnave pritožb, sporočanje informacij, ki jih zahtevajo posamezniki ali upravljavci podatkov, in izdelavo letnega poročila za parlament.

Komisija za varstvo zasebnosti pomaga javnim organom in upravljavcem podatkov, tako da izpolnjuje zahteve po predhodnem neformalnem posvetovanju, kar omogoča, da se zahteve iz zakona o zasebnosti upoštevajo že v fazi razvoja projektov. Pri uveljavljanju pravic pomaga tudi posameznikom, katerih podatki se obdelujejo, zlasti tako, da jih obvešča o njihovih pravicah in postopku, ki ga morajo uporabiti. V okviru mednarodnih izmenjav podatkov pomaga organom, ki izvajajo čezmejne dejavnosti. Tako kot na nacionalni ravni tudi na čezmejni ravni zagotavlja pomoč osebam, katerih podatki se obdelujejo in so vključeni v čezmejne tokove podatkov.

– Obveščanje: komisija za varstvo zasebnosti zagotavlja informacije organom, upravljavcem podatkov in posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki.

To področje dejavnosti zajema: letno poročilo za parlament in izdelavo načrta upravljanja, izdelavo notranjega pravilnika, vodenje javnega registra in splošneje obveščanje javnosti (spletišče, konference, ciljno usmerjeni odgovori, ozaveščanje itd.). Poudariti je treba, da delovanje komisije v okviru teh različnih področij dejavnosti ni nujno omejeno na nacionalno ozemlje. Njena dejanja imajo pogosto tudi mednarodno razsežnost, tako da ima na mednarodni ravni pomembno vlogo obveščanja in ozaveščanja.

– Obravnavanje pritožb: komisija za varstvo zasebnosti deluje kot mediator pri pritožbah, ki jih vložijo posamezniki, na katere se nanašajo osebni podatki.

Če upravljavec podatkov ne upošteva pravic državljana, katerega podatki se obdelujejo, komisija posreduje na zahtevo zadevne osebe, da bi zagotovila upoštevanje njenih pravic (pravice do ugovora, popravka, posrednega dostopa itd.). Za to uporabi sredstva, ki so ji na voljo (prijava državnemu tožilstvu, tožba pri civilnem sodišču itd.). Pri mednarodnih kršitvah v zvezi z varstvom podatkov pomaga pri mednarodnih preiskavah, pri katerih je potrebno sodelovanje vseh pristojnih organov za varstvo podatkov, da bi se dosegle koristne rešitve.

– Izdajanje mnenj: komisija za varstvo zasebnosti izdaja mnenja v zvezi s predpisi in standardi.

Njene dejavnosti na tem področju so osredotočene predvsem na pristojne organe in/ali subjekte: oblikuje mnenja in priporočila o zakonodajnih osnutkih, ki vključujejo vidike „zasebnosti“. Prek predstavnikov v nacionalnih in mednarodnih delovnih skupinah (npr. delovna skupina za varstvo podatkov iz člena 29, berlinska skupina, konferenca komisarjev ali drugi organi nadzora na področju varstva zasebnosti itd.) ter stikov s podobnimi organizacijami v tujini sodeluje pri postopku odločanja na področju varstva zasebnosti.

– Politika upoštevanja predpisov: komisija za varstvo zasebnosti si prizadeva zagotoviti, da se upoštevajo zakoni o varstvu naših osebnih podatkov.

Na področju odobritve obdelave podatkov je pristojna za to, da organu v posameznem sektorju, ki je odgovoren za obdelavo podatkov, odobri tako obdelavo in pridobitev osebnih podatkov. V zvezi z istimi upravljavci podatkov izvaja tudi nadzor in inšpekcijske preglede, izdaja priporočila in ocenjuje sprejete varnostne ukrepe.

Vse zahteve za informacije in pomoč ter vse pritožbe se lahko komisiji za varstvo zasebnosti pošljejo neposredno po pošti ali elektronski pošti ali sporočijo po telefonu. Kontaktni podatki so:

Commission de la protection de la vie privée

Rue de la presse, 35

1000 Bruselj

Telefon: (+32) 22744800

Telefaks: (+32) 22744835

[✉ commission@privacycommission.be](mailto:commission@privacycommission.be)

Službe komisije za varstvo zasebnosti so na voljo vse delovne dni, vendar se je treba za sestanek predhodno dogovoriti. Za začetno pomoč lahko pokličete številko (+32) 22744879 ali izpolnite [spletni kontaktni obrazec](#).

Zadevna povezava

Komisija za varstvo zasebnosti

- **Drugi organi za enakost**

Odbori za spremljanje razmer v zaporih (Commissions de surveillance des établissements pénitentiaires)

Odbori za spremljanje razmer v zaporih zagotavljajo zunanji nadzor nad ravnanjem z zaporniki. Pritožbe zapornikov predložijo vodstvu zapora ali ministru za pravosodje, da bi poiskali rešitev za očitano težavo.

Odbor za spremljanje razmer v zaporih ima vsak zapor. Vsak odbor sestavljajo posamezniki, ki zastopajo civilno družbo, ter vsaj en zdravnik in odvetnik, predseduje pa mu sodnik. Osrednji nadzorni svet (Conseil central de surveillance) usklajuje delo lokalnih odborov in ministru za pravosodje na njegovo zahtevo ali lastno pobudo pošilja mnenja o ravnanju z zaporniki.

Zadevni povezavi

- Portal zvezne javne službe za pravosodje
- [✉ Kontaktni podatki zaporov](#)

Odbor za pritožbe (Commission des plaintes) (odgovoren za tujce v zaprtih centrih za pridržanje, azilnih domovih in nastanitvenih centrih)

Odbor za pritožbe obravnava posamične pritožbe, ki jih tujci, nastanjeni v zaprtih centrih za pridržanje, azilnih domovih ali nastanitvenih centrih, vložijo v zvezi z nastanitvenimi razmerami, zlasti okoliščinami, do katerih pride v teh centrih za pridržanje in azilnih domovih ter ki vključujejo pravice in obveznosti iz kraljevih odlokov z dne 2. avgusta 2002 (zaprti centri), 8. junija 2009 (nastanitveni centri) in 14. maja 2009 (azilni domovi).

Posamezniki, nastanjeni v teh centrih, so lahko nezakoniti priseljenci, zavrtnjeni prosilci za azil ali tujci, ki ne izpolnjujejo zahtev za vstop in prebivanje.

Pritožniki, ki želijo izpodbijati odločbo, lahko vložijo pritožbo pri državnem svetu.

Odbor je dosegljiv na naslednjem naslovu:

Secrétariat permanent de la Commission des plaintes

Service Public Fédéral Intérieur –

Rue de Louvain, 1

1000 Bruselj

Zadevna povezava

[✉ Zvezna javna služba za notranje zadeve](#)

Stalni odbor za nadzor nad policijo (Comité permanent de contrôle des services de police)

[Stalni odbor za nadzor nad policijo](#) je organ za zunanji nadzor nad policijo in poroča parlamentu. Pri nadzoru se osredotoča na varstvo pravic, ki jih posameznikom zagotavljata ustava in zakonodaja, usklajevanje policijskih enot ter učinkovitost njihovega delovanja.

Vsak posameznik, v položaj katerega je bilo poseženo med policijskim posredovanjem, lahko pri stalnem odboru za nadzor nad policijo vloži pritožbo, prijavi zlorabo ali predloži katere koli druge informacije.

Pri odboru lahko vloži pritožbo ali prijavi zlorabo tudi vsak **pripadnik policijskih enot**, ne da bi moral pred tem zaprositi za dovoljenje nadrejenih in ne da bi bil za to lahko kaznovan.

Pritožbe je mogoče vložiti z [elektronskim obrazcem](#).

Odbor je dosegljiv na naslednjem naslovu:

Comité permanent de contrôle des services de police

Rue de la Presse 35/1

1000 Bruselj

Telefon: (+32) 22862811

Telefaks: (+32) 22862899

E-naslov: info@comitep.be

Zadevna povezava

[Stalni odbor za nadzor nad policijo](#)

Drugo

Službe za začetno svetovanje državljanom (Accueil social de première ligne)

Začetno svetovanje državljanom vključuje zagotavljanje informacij posameznikom, ki imajo vprašanja ali težave s pravosodnim sistemom na zelo posebnih področjih.

- Civilno pravo: ločitev, razveza, splošne informacije o starševski odgovornosti, glavni, začasni ali nadomestni kraj prebivanja otrok, pravice do stikov.
- Kazensko pravo: postopek poravnavanja v kazenskih zadevah, nadomestne možnosti za preventivni pripor, pogojni odpust, delo v korist skupnosti, pogojna obsodba, začasni izpust iz zaporar zaradi javne varnosti, rehabilitacija, pomilostitev, elektronski nadzor, prosti izhod, pogojna kazen, omejeno pridržanje, začasni izpust zaradi izгона ali izročitve, začasni izpust iz zdravstvenih razlogov, nadomestitev kazni odvzema prostosti z delom v korist skupnosti.
- Informacije za žrtve kaznivih dejanj: pravice civilnih strank/oškodovancev.
- Splošne informacije o postopku pred civilnimi in kazenskimi sodišči.

[Imenik zvezne javne službe za pravosodje](#) vsebuje seznam pravosodnih centrov skupnosti in njihove kontaktne podatke.

Zadevna povezava

[Publikacija zvezne javne službe za pravosodje o dostopu do sodnega varstva v Belgiji](#)

Začetna in nadaljnja pravna podpora in pravna pomoč

Začetna pravna podpora vključuje praktične ali pravne informacije ali začetno pravno mnenje, podane med kratkim posvetovanjem. Začetno pravno podporo zagotavljajo pravni strokovnjaki, po navadi odvetniki.

Nadaljnja pravna podpora vključuje imenovanje odvetnika, ki bo delal brezplačno ali za znižan honorar, za kar morajo biti izpolnjeni nekateri pogoji. Stroški postopka (sodni izvršitelji, izvedenci, izvodi itd.) niso izvzeti niti v celoti niti deloma, lahko pa se krijejo na podlagi določb o pravni pomoči.

Posamezniki, ki prejmejo pravno pomoč, so v celoti ali deloma oproščeni plačila stroškov sodnega ali izvensodnega postopka, če imajo nezadostne prihodke.

Več informacij je na voljo na [strani portala e-pravosodje o stroških postopka v Belgiji](#).

Zadevna povezava

- [Publikacija zvezne javne službe za pravosodje o dostopu do sodnega varstva v Belgiji](#)

- [Združenje francosko in nemško govoreče odvetniške zbornice v Belgiji \(OBFG\)](#)
- [Združenje flamskih odvetniških zbornic \(OVB\)](#)

Odbor za finančno pomoč žrtvam naklepnih nasilnih dejanj in osebam, ki jim ponudijo pomoč (Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels)

Zakon določa državno finančno pomoč za žrtve naklepnih nasilnih dejanj in osebe, ki jim ponudijo pomoč, v nekaterih primerih pa tudi za njihove sorodnike.

Na odbor se je mogoče obrniti neposredno, vendar pa se je mogoče obrniti tudi na odvetnika ali dežurno službo za „pomoč žrtvam“ v službah za socialno pomoč, seznam katerih je na voljo na spletišču zvezne javne službe za pravosodje (glej indeks, pravosodje od A do Z, finančna pomoč žrtvam).

Odbor je dosegljiv na naslednjem naslovu:

Service public fédéral de la Justice

Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels

Boulevard de Waterloo 115

Telefon: (+32) 25427207

(+32) 25427208

[✉ commission.victimes@just.fgov.be](mailto:commission.victimes@just.fgov.be)

Več informacij je na voljo na [strani portala e-pravosodje o pravicah žrtev](#).

Zadevna povezava

Zvezna javna služba za pravosodje

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 19/12/2017